

S. Sayısı : 90

İstanbul rıhtım, dok ve antrepo Türk anonim şirketinin malları ile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/1199)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Müdürlüğü
Sayı: 6/3559

22-XII-1934

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

İstanbul rıhtım, dok ve antrepo Türk anonim şirketinin malları ile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair Nafia vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22-XII-934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İstanbul Rıhtım Dok ve antrepo Türk anonim şirketinin malları ile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — İstanbul rıhtım, dok ve antrepo Türk anonim şirketinin malları ile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair Hükümetle şirket arasında 18-XII-1934 tarihinde imza edilmiş olan bağlı mukavelename ile dörd ilişkisi tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Şirketin satın alma mukavelenamesinde yızılı ve ödenmemiş kısmı, (570 338) Türk lirasından ibaret olan obli-gasyonlardan doğan borçlarını hâmillere karşı Devlet üstüne alır.

MADDE 3 — Rıhtımlarla birlikte şirketin imtiyaz mukavele ve şartnameleri ve bütün ekleriyle haiz olduğu haklar ve satın alma mukavelesi ile Hükümete devrettiği bütün işler hak ve menfaat ve mallar İstanbul Liman işle-

ri için kurulan Maliye bakanlığına bağlı idareye geçer.

Maliye bakanlığı, işin gelimine göre bu işlerin bir kısmını veya hepsini başlı başına bir manevî varlık yaparak veya Devlet dairelerine devrederek idare edebilir.

MADDE 4 — Yukarıki madde mucibince rıhtım dok ve antrepoları işletecek olan idare şirketin ötedenberi almakta olduğu resim ve ücret ve masrafları yine öylece alacak ve işlerini bu günkü usullerle yürütecektir.

Ancak duyulacak ihtiyaçlara göre bu tesisin işletmesine aid usuller ve şartlarla alınacak resim ve ücret tarifelerini değiştirmeye Hükümet salâhiyetlidir.

MADDE 5— Bu kanun 1 ikinci kânun 1935

gününden müteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini İcra Bakanları Heyeti yürütür.

MUVAKKAT MADDE 1 — İşletmenin istilzam edeceği bütçe ve kadro, 1934 mali yılı için İcra Bakanlığı Heyetince yapılır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Avans olarak şirkete verilecek para karşılığı olarak işletme idaresine (200 000) liraya kadar kredi açmağa

Maliye bakanlığı salâhiyetlidir.

22-XII-934

| | | |
|-------------------------|-----------------------|----------------------|
| Bş. V. | Ad. V. | M. M. V. |
| <i>L. İnönü</i> | <i>Ş. Sarıcaoğlu</i> | <i>Z. Apaydın</i> |
| Da. V. | Ha. V. V. | Mal. V. |
| <i>Ş. Kaya</i> | <i>Ş. Kaya</i> | <i>Fuad Ağralı</i> |
| Mf. V. | Na. V. | İk. V. |
| <i>Abidin Özmen</i> | <i>Ali Çetin Kaya</i> | <i>Celâl Bayar</i> |
| S. İ. M. V. | G. İ. V. | Zr. V. |
| <i>Dr. Refik Saydam</i> | <i>Rana Tarhan</i> | <i>Muhlis Erkmen</i> |

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Kırar No. 68

Esas No. 1/1199

22 - XII - 1934

Yüksek Reisliğe

İstanbul rıhtım, dok ve antrepo anonim şirketini satın alma mukavelesinin tasdikına dair olup Başvekâletin 22 - XII - 1934 tarih ve 6/3559 sayılı tezkeresile Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize verilmiş olmakla Adliye vekili Sarıcaoğlu Şükrü bulunduğu halde okundu ve konuşuldu.

İstanbul rıhtım, dok ve antrepo şirketinin satın alınması ile memleketin ekonomik hayatında kıvranca değer bir adım daha atılmış ve mühim bir müessesenin Devletleştirilmesi işi de başarılmış bulunmaktadır. Umumî heyetin yüksek tasvibine sunulan bu mukavele ile kabul olunan esaslara göre bütün tesisat ve haklarla menkul ve gayrimenkul bütün malları ve imtiyaz mevzuuna dahil olmayan hususî bütün emlâki, mevcud alât, edevat ve malzemesi tamamen Devlete intikal etmiş bulunmaktadır.

Buna mukabil Devlete tahmil olunan borcun 570 338 lira obligasyon bedeli ve imtiyazlı hisse senedatına verilmeyen dividant mukabili olup 3 senede ödenmesi icab eden 1 400 000 frank ile % 7,5 faizli bonolarla 40 senede resülmal olarak ödenecek 31 580 138 frank 75 santimden ibarettir.

Emlâki hususiye arasında yıllık geliri 150 000 liraya varan Çinili rıhtım ve Merkez hanları dahil bulunmakta ve mobilye ve menkul alât ve

vesaitin bedeli yüz binlerce lira tahmin olunmaktadır. Gerek bunların ifade ettiği kıymet ve gerek İstanbul limanını süsleyen büyük antrepo ve rıhtımlarla vasatı olarak senede iki, üç yüz bin lira hasılat veren imtiyaz haklarının Devlete geçmesiyle hasıl olacak menfaat göz önüne alınacak olursa satın alma mukavelesinin çok müsaide şartlar dahilinde aktedilmiş olduğu meydana çıkar. Bu itibarlardır ki encümenimiz mukaveleyi tasvible karşılamıştır. Mukavelelerin tasdikına dair olan kanunun metnine gelince; Hükûmete geçmiş olan hakların ve malların nasıl işletileceği hakkındaki hükümlerin satın alma işleriyle alakası bulunmadığı cihetle bu iki mevzuun birbirinden ayrılması muvafık bulunmuş ve Hükûmetin teklif ettiği lâyihadaki üçüncü madde ayrı bir kanun halinde Yüksek heyete sunulmuştur.

25 - VI - 1934 tarih ve 2521 sayılı limanlar kanununa göre Hükûmete geçecek rıhtımların liman işleri için kurulacak idarelere devri esas kabul edilmiş olduğundan rıhtım işlerinin bu idareye devri kanununun maksadına uygun bulunmuş ve işin icabına göre ayrı bir şahsiyeti hükmiye halinde idaresi veya başka bir Devlet dairesine bağlanması için Maliye vekilliğine salâhiyet verilmesi muvafık görülerek ayrı bir kanun halinde sunulan maddede bu hüküm ifade edilmiştir.

Şirketin satın alınmasına saik olan ekonomik mülâhazalar bu servislerde işleme tarzında ve tarifelerinde esaslı değişiklikler yapılmasını icab ettirmekte ise de şirketin imtiyaz haklarının 1 - I - 1935 gününden itibaren işletilmesine başlanması diğer taraftan da bu tarihten önce antrepolara girmiş olan eşya resimlerinin şirket hesabına olarak tahsil edilmesi iktiza etmekte olduğu ve yukarıda bahsolunan mevzular üzerinde tetkikat yaparak yeni esaslar kurmağa vakit müsait olmadığı cihetle mevcut usul ve tarifelerin muvakkat bir zaman için kabulü ve bunun tatbiki encümenimizce de zarurî görülmüştür. Diğer maddeler aynen kabul edilmiş olmakla bu esaslara göre anıklanan kanun lâyhaları müsta-

celen ve tercihan müzakere edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

| Reis | Reis V. | M. M. | Kâtib |
|-----------------|------------|---------|-------------|
| Burdur | Isparta | Bayazıt | Balıkesir |
| M. Ş. Özkan | M. Ünsal | Ihsan | Enver |
| Bursa | Çorum | | Erzurum |
| Dr. G. Kagraman | Mustafa | | A. Araslı |
| Erzurum | Edirne | | Giresun |
| A. Akyürek | F. Kalkan | | Kâzım Akay |
| Kayseri | Kırklareli | | Manisa |
| A. Hilmi | Ş. Ödül | | T. Türkoğlu |
| Mardin | Sivas | | Sivas |
| D. Erten | Rasim | | Remzi Çiner |
| Tokad | Yozgad | | |
| S. Genca | S. İçöz | | |

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Istanbul rıhtım, dok ve antrepo Türk anonim şirketinin malları ile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair kanun lâyhası

MADDE 1 — İstanbul rıhtım, dok ve antrepo Türk anonim şirketinin mallarile imtiyaz haklarının satın alınmasına dair Hükümetle şirket arasında 18 - XII - 1934 tarihinde imza edilmiş olan bağlı mukavelename ile dört ilişiği tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Şirketin satın alma mukavelenamesinde yazılı ve ödenmemiş kısmı, (570 338) türk lirasından ibaret olan obligasyonlardan doğan borçlarını hâmilelerine karşı Devlet üstüne alır.

MADDE 3 — Yukarıki madde mucibince rıhtım, dok ve antrepoları işletecek olan idare, şirketin ötedenberi almakta olduğu resim ve ücret ve masrafları yine öylece alacak ve işlerini bu günkü usullerle yürütecektir.

Ancak duyulacak ihtiyaçlara göre bu tesisin işletmesine aid usuller ve şartlarla alınacak resim ve ücret tarifelerini değiştirmeye Hükümet salâhiyetlidir.

MUVAKKAT MADDE 1 — İşletmenin istilzam edeceği bütçe ve kadro, 1934 malî yılı için İcra Vekilleri Heyetince yapılır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Avans olarak şirkete verilecek para karşılığı olarak iki yüz bin liraya kadar kredi açmağa Maliye vekilliği salâhiyetlidir.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Istanbul rıhtım, dok ve antrepo şirketinden satın alınan rıhtım ve antrepolarla vasıtaların ve imtiyaz haklarının işletme tarzına ve menkul ve gayrimenkul mallarının kullanılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetle İstanbul rıhtım, dok ve antrepo şirketi arasında altolunan 18 - XII - 1934 tarihli mukavele mucibince satın alınmış olan rıhtım, dok ve antrepolarla birlikte şirketin imtiyaz mukavele ve şartnameleri ve bütün eklerle haiz olduğu haklar ve satın alma mukavelesile Hükümete devrettiği bütün işler hak ve menfaat ve mallar İstanbul liman işleri için kurulan Maliye vekilliğine bağlı idareye geçer.

Maliye vekilliği, işin gelimine göre bu işlerin bir kısmını veya hepsini hükmü şahsiyeti haiz olmak üzere teşkil edeceği bir müesseseye veya Devlet dairelerinden her hangi birine devretmeğe salâhiyetlidir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

İSTANBUL RIHTIM, DOK VE ANTREPO TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
MUBAYAA MUKAVELENAMESİ

Âkit Taraflar : Aşağıda « Hükûmet » tesmiye edilen ve Adliye vekili ve İzmir mebusu Bay Saracoğlu Şükrü tarafından temsil olunan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile,

Aşağıda « Şirket » tesmiye edilen ve İstanbul Rihtım, Dok ve Antrepo Türk Anonim Şirketi idare meclisinin 8 ağustos 1934 tarihli kararile kendisine verilmiş olan salâhiyete binaen hareket eden mezkûr idare meclisi murahhas azası M. Michel Canonge tarafından temsil olunan İstanbul Rihtım, Dok ve Antrepo Türk Anonim Şirketi arasında atideki hususat takarrür eylemiştir:

Devlete devir ve temlik

Madde — 1

Şirket, Galata sahili ile İstanbul sahilinde tesis edilmiş olan rihtımları, imtiyaz sahasına dahil bulunub üzerine bina inşa edilmiş olan ve olmayan bilcümle gayrimenkul malları ve bunlara merbut ve müteallik bileümle hukuku ve her ne nam ile olursa olsun kendisi tarafından tasarruf edilip üzerine bina inşa edilmiş olan veya olmayan bilümüm gayrimenkul mallar ile mukaveleamenin 26 nci maddesi mucibince kendi malı olarak malik olduğu yerlere dahil bulunan ve üzerine bina inşa edilmiş olan veya olmayan bilümüm gayrimenkul malları, bütün mobilyasını, gerek şartnamenin 14 ncu maddesile yazılı alât ve edevat ve levazımı ve gerek sair alât ve edevat ve levazımı, hulâsa, işbu mukaveleamenin 9 ncu maddesi mucibince istisna edilmiş olanlardan maada, Türkiye de malik olduğu bütün hakları, menfaatleri ve gayrimenkul ve menkul malları, Devlete devir ve temlik eder ve kendi malı olarak malik olduğu mebhüs yerlere dahil gayrimenkul mallara - aşağıdaki 6 nci maddenin (a) fıkrasında mezkûr ve tahvilât ihraçı suretile münakit istikrazı temsil eden tahvillerde yazılı şeraite tevfikân - mevzu rehin kayıdleri haric olmak üzere işbu hakların, menfaatlerin ve gayrimenkul ve menkul malların her türlü rehin veya ipotek kaydinden beri olduğunu beyan eyler.

Şirket, mubayaa tarihine tekaddüm eden zamanda imtiyaz mucibince icra ettiği muamelelerden dolayı kendisi tarafından tahsil edilecek meblâğları, antrepo yahud servis yerleri isticarına aid ve daha müddeti bitmemiş olan ve 1 numaralı melfufta zikredilen kontratları ve kendisine aid gayrimenkullerin icar mukavelelerini, Devlete devir ve temlik eder. Daha müddeti bitmemiş kontratlar o tarihte işletme muamelâtını temin ile mükellef olan Devlet servisine teslim olunacaktır.

Bu emval ve hukukun kâffesi mubayaa gününde bulunacakları halde devir ve temlik edilecektir. Hükûmet bunları o günde bulunacakları halde aynen ve bilâ itiraz kabul eder.

Satın alınan tahakkuk tarihi

Madde — 2

Satın alma keyfiyeti 1 ikinci kânun 1935 tarihinden itibaren tatbik edilecektir.

Mezkûr tarihten itibaren Devlet, şirketin yerine rihtım ve antrepoların işletilmesini temin eder ve badema, eşhası saliseye karşı, bundan ve şirket tarafından teslim olunan emtiadan mütevellid mesuliyetleri deruhde eyler.

Şirket, 1931 den itibaren antrepolara girmiş olan emtianın hepsini 1 kânunusani 1935 tarihinde Devlete, makbuzlar mukabilinde teslim etmeğe mecburdur.

Bu tarihten evvel, işbu teslim muamelesi iki tarafın müşterek ve işe muvafık mesaisile hazırlanacaktır.

Gayrimenkul malların ferağı

Madde — 3

Şirket gayrimenkul malların Hükûmet namına devir ve ferağı için ierası uhdesine terettüb eden muameleyi Hükûmetin bu babta kendisine göstereceğı zat namına icabı vechile tanzim edilmiş bir vekâletname ita etmekle ifa etmiş olacaktır.

Bütün ferağ harçları ve damga resimleriyle gayrimenkul malların devir ve ferağı muamelesine aid masrafların tediyesi Hükûmete terettüb edecektir.

Vesâikin teslimi

Madde — 4

Şirket, mevcut bulunan ve işletme muamelâtının devamını temin için Devlete lâzım olan bütün vesikaları, tapu senetlerini, plânları, fennî evrakı ve muhasebe evrakını şirket yerine işletme muamelâtını temin ile mükellef olacak olan Devlet servisinin vereceğı makbuzlar mukabilinde Hükûmete teslim edecek ve diğer bütün vesikaları kendisi muhafaza eyleyecektir. Şurası da mukarrerdir ki, gerek Devlet, gerek Şirket muhafaza veya teslim edilen vesikaları mütalca etmek ve icabında bunların ibrazını istemek hakkını haiz olacaklardır.

Memurlar

Madde — 5

Mubayaadan evvel, Şirket, memurlarının tasfiye muamelesini ahkâmı kanuniyeye ve kendi memurlarına müteallik hususî ahkâma tevfikân iera etmeğı ve ihtiyat sandığını da tasfiye eylemeğı taahhüd eder. Mezkûr hususî ahkâm ile ihtiyat sandığı 1 kânunuevvel 1934 tarihinde lâğvedilmiş olacak ve şirket bu suretle memurlarına karşı her türlü teahhüddattan beri kalmış bulunacaktır.

Hükûmet, serbestii hareketini muhafaza etmekle beraber, hizmetlerine devam etmek arzusunda bulunan Şirket memurlarını mubayaadan sonra da vazifelerinde bırakabilecektir.

Devletin deruhde edeceğı hususat

Madde — 6

Yukarıda zikredilen Şirkete aid hakların ve malların Hükûmete devir ve temlik edilmesine mukabil:

Tahvilât ihraçı suretile aktedilmiş olan istikraz

a) Hükûmet, Şirkete tahvilât ihraçı suretile aktedilmiş olan istikrazdan dolayı - Bu istikrazın mevkiî tedavülde bulunan tahvilâtının itibarî kıymeti 31 kânunuevvel 1934 tarihinde eskisi gibi yine türk lirası ile tediyesi meşrut beş yüz yetmiş bin üç yüz otuz sekiz (570 338) türk lirasına belîğ olmaktadır - Şirketin uhdesine terettüb eden veya edebilecek olan bütün vecibeleri hadema kendisi deruhde eylediğini, ve 1 kânunusani 1935 tarihinden evvel vadesi gelmiş olan kuponların tediyesi munhasıran Şirketin uhdesine terettüb etmek üzere, mezkûr istikrazın faiz tediyatının ve itfa muamelâtının - Tahvillerde yazılı şartlara ve itfa cetveline tevfikân ve 1 kânunusani 1935 tarihinden itibaren Şirket yerine ve Şirketin tâbi bulunduğu şeraitin aynı olacak şartlar dahilinde - ierasını taahhüd eylemek suretile işbu istikrazdan mütevellid boreu kendi üzerine aldığı ve bu yeni istikrazdan münbais bütün vecibeler hususunda tahvilât hâmillerine karşı Şirketin makamına kaim olduğunu beyan eder.

Tediyat

b) Hükûmet, 1935 ten itibaren her senenin şubatı iptidasında Paris'te fransız frangı olarak tesviye edilmek ve ilk ikisi beşer yüz bin ve üçüncüsü 400 000 franktan ibaret olmak üzere üç senevi taksitte Şirkete 1 400 000 (bir milyon dört yüz bin) frank tediyeye edecektir.

Hesabların tesviyesi

c) Şirketin imtiyaza dahil veya gayridahil muamelâtta dolayî mubayaadan sonraki zamana aid olmak üzere peşinen tahsil etmiş bulunacağı bilûmum mebalîğ Hükûmetin alacağına kaydedilmek ve Şirketin isticar etmiş olduğu gayrimenkuller için mubayaadan sonraki zamana aid olarak peşinen tesviye etmiş olduğu kiralar,

- Şirketin mubayaadan sonaraki zamana aid olarak keza peşinen tediye etmiş olduğu sigorta ücretleri, vengiler ve tekâlif,

- Şirketin mubayaa gününden evvel icra ettiği imtiyaz muamelâtına müteferri muhtelif resimler ye-kûnu, Hükûmetin borcuna yazılmak suretile tanzim edilecek hesabın arzedeceği bakiyeyi, Hükûmet 1 mart 1935 tarihinde İstanbulda türk lirası olarak Şirkete tesviye edecektir.

Mezkûr hesap, işbu mukavelenameye müzeyyel 2 numaralı melfufta, tahdidi olarak nazara alınan ahkâm ve yazılara tevfikân tanzim edilerek 1935 senesi şubatı iptidalarında Şirketçe Hükûmete tev-di edilecektir.

Mubayaa yıl taksiti

d) Hükûmet Şirkete 1 kânunusani 1935 tarihinden itibaren kırk sene 2 500 000 (iki milyon beş yü-zer bin) Fransız franklık yıl taksitleri tediye edecektir. Her yıl taksitini temsil üzere Şirket emrine muharrer ve merbut nümuneye tevfikân (3 numaralı melfufa müracaat) tanzim edilmiş altışar aylık iki aded bono verilecektir. Bu suretle mubayaa tarihinde Şirkete verilecek seksen aded bono bedellerinin her sene 1 mayıs ve 1 teşrinisani tarihinde fransız frangı olarak Pariste Şirket hesabına Osmanlı ban-kasına tediye edilmesi meşruttur. Mezkûr 80 bononun tediyesi için Ziraat bankası tarafından aval verilecektir.

Hükûmet Türk Devletinin haricî alacaklılarının cümlesine tatbik edilmek üzere umumî tedbirler ittihaz etmeğe lüzum gördüğü takdirde, Hükûmete sırf banka avansı mahiyetinde yapılmış olan avans-ların alacakları haric kalmak üzere, Şirket hal ve istikbalin diğer haricî alacaklıları arasında en mü-sait muameleye mazhar olandan daha az müsaîd bir muameleye tâbi tutulamayacaktır.

2 500 000 (iki milyon beş yüzer bin) franklık yıl taksitleri, 40 senede itfası muktazi % 7,5 (yedi buçuk) faizli 31 580 138,75 franklık bir istikrazın karşılığı addedildiğinden 1 teşrinisani 1943 tari-hinden evvel peşinen itfa edilemezler.

Bu tarihten ve üç ay evvelinden yapılacak bir umumî ilândan sonra, Hükûmet, altı aylık bir bo-nonun hulûl etmiş olan her hangi bir vadesinde, o vadenin tesviyesinden sonra, ya mütebaki medyun resûlmali melfuf 4 numaralı tablo mucibince tediye etmeği, veyahud medyun kalan baki-yenin tamamını veya bir kısmını konversyon yapmağı Şirketin intihabına teklif etmekte muhtar, ve Şirket te bu iki şıktan birini kabule mecburdur.

Avans

Madde — 7

Mubayaa akabinde şirketçe ihtiyari lâzımgülecek masarife medar olmak üzere Hükûmet şirkete 1 kânunu evvel 1934 tarihinde 200 000 (iki yüz bin) Türk liralık bir avans verecektir. Bu avans 6 nec maddenin C fıkrası mucibince Devletçe şirkete tesviye edilecek meblâğla mahsub edilecektir.

İbra

Madde — 8

Şirketin zimmeti imtiyaz evrakı mucibince Şirkete terettüb eden bütün borçlardan ibra edilmiştir. Şirket gerek tahsil edilmiş resimlere, gerek antrepoları işletme muamelâtına müteallik mesail ve hususata aid ve imtiyaz evrakının tatbikından mütevellid kâffe mesuliyetlerden ibra edilmiş-tir.

Hükûmet ve Şirket her ne mahiyette ve neden mütevellid bulunursa bulunsun Şirketin imtiyaz evrakından, nizamnamei dahilisinden veya sair evrakından mütevellid ve mubayaa gününde der-

meyan edilmiş veya edilmemiş bilmum müddeiyat, metalib ve deaviden gerek hal gerek istikbal için mütekabilen feragat ve birbirlerinin zimmetini mütekabilen ibra ederler.

Hükümet Şirketin zimmetini mebhuz müddeiyat, metalib ve deaviden gerek kendi namma, yani, unumi mülhak veya hususî bütçe ile idare edilen bütün devair ve müessesat ve ezcümle Evkaf namna ve gerek işbu devair ve müessesata merbut olub ticarî bir maksadla hareket eden müessesat namna ve bunlardan maada İstanbul belediyesi namna dahi ibra eyler ve bütün bu devair ve müessesat ile Evkafın ve mezkûr belediyenin bu ibraya ademi muvafakatleri halinde tevellüd edecek bütün netayiei kendisi deruhde eder. İşbu ibra kezalik mütekabildir.

Elyevm derdesti rüyet bulunan davalar için Taraflardan biri talep ettiği takdirde hukuk usulü muhakemeleri kanununun ahkâmı mahsusasına tevfikan feragat muamelesi yapılacaktır.

Devletin, evkafın ve belediyenin mubayaa gününde tahakkuk ettirilmemiş olan vergilere, rüsuma ve saireye aid mütalebatı da işbu ibraya dahildir.

Kasa ve bankalarda bulunan mevcudat

Madde — 9

Şirketin Türkiyede veya eenebi memleketlerde kendi kasalarında veya bankalarda bulunan mevcudatı tamamen kendi mali olarak kalacaktır.

Damga rüsumu

Madde — 10

İşbu mukvelenameye aid damga rüsumu ile diğer bilcümle masarifin ve şirkete yapılacak tediyata mukabil verilecek makbuzlara ve işbu mukavelenamenin tatbik ve icrası dolayısıyla ihdas edilecek sair bilcümle evraka aid damga resimlerinin tesviyesi Hükümete terettüb edecektir.

Vergiler

Madde — 11

Altıncı maddenin b ve d fıkraları ahkâmına tevfikan Şirkete tesviye edilecek mebalîğ, tevzi edilse de edilmese de, Şirket bu paralar için tamamen tasfiye edilinceye kadar her gûna vergiden muaf olacaktır.

Hakeme müiracaat

Madde — 12

İşbu mubayaa mukavelenamesinde yıl taksitlerinin tesviyesine aid olan maddelerin tefsiri veya tatbiki hakkında Hükümetle Şirket arasında tahaddüs edebilecek her ihtilâf - Tarafeyden birinin diğerine tahriren vaki olacak işarımın vusulünden itibaren 30 gün zarfında - her biri tarafeynin birince tayin edilecek olan iki hakem marifetile halledilecektir.

Bu hakemler, tayinlerinden itibaren iki ay zarfında ihtilâf hakkında müttefikan karar verecekler veya aralarında uyuşamadıkları takdirde bir hakem alelhakem nasbedeceklerdir. Bu hakem alelhakemenin kararı iki Taraf için de muta olacaktır.

İki taraftan birinin 30 gün zarfında hakemini tayin etmediği veya hakem alelhakemin intihabı hususunda iki hakem ittifak edemedikleri takdirde bu hakem veya hakem alelhakem en süratle hareket eden tarafın talebi üzerine İsviçre Federal mahkemesi reisi tarafından tayin kılınacaktır.

Hakem kararı, katı ve derhal vacibülicra olacaktır.

İki taraftan her biri kendi hakeminin masarifini deruhde edecek ve hakem alelhakemin ücretile tahkimin istilzam edeceği müşterek masarife yarı yarıya iştirak edecektir.

Tasdik

Madde — 13

İşbu mubayaa mukavelenamesi türkçe ve fransızca lisanlarile kaleme alınmış ve iki nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilâf halinde türkçe metin muteber olacaktır.

İşbu mubayaa mukavelenamesi Şirket hissedarları umumî heyetinin tasvibine ve 1 ikinci kanun 1935 tarihinde meriyet mevkiine girebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikına arzedecektir.

Kalem odaları

Madde — 14

Hükûmet Şirketin katî tasfiyesine kadar icra edeceği muamelâtın ifası için elzem olan mefruş ve muktazi levazımı havi mahalleri azamî iki sene müddetle, meccanen Şirketin emrine tahsis edecektir.

Galatada kâin Çinili Rırtım hanının 1 ilâ 8 ve 17 ilâ 21 numaralı odaları bu mahalleri teşkil edecektir.

Ankara, 18 kânunuevvel 1934

Hükûmet namına

Adliye vekili

Ş. Saracoğlu

Istanbul Rihtim Şirketi

Mubayaa mukavelenamesinin. 1 numaralı melfufu (1 nci maddeye müracaat)

[1]

Antrepo veya servis yerleri isticarına müteallik olup mubayaa tarihi olan 1 kânunusani 1935 tarihinden itibaren Devletce deruhde edilecek olan müddeti bitmemiş kontratların cedveli

| Binalar | Kontrat müddeti | Kontratın başlangıcı | Senevi kira T. L. | Tediye tarzı | M ü l â h a z a t |
|---------------------|-----------------|----------------------|---|---------------------------|--|
| Kuruçeşme antreposu | 1 sene | 1 temmuz 1934 | 12.500 | Her ay berveçhi peşin | Kânunuevvel 1934 nihayetine kadar tediye edilmiştir. |
| Beşiktaş antreposu | 2 sene | 18 haziran 1933 | 5.905,90 beher M2 2,60 Türk lirası hesababile | Her sene berveçhi peşin | 1 senelik kira ücreti verilmiştir. |
| Balıkpazar büroları | 1 sene | 1 haziran 1934 | 240 | Altı aylık berveçhi peşin | Cari altı aylık kira bedeli ödenmiştir, |

[1] Bu icar ve isticar mukavelelerine aid hesabatın ne suretle tesviye edileceği 6 nci maddenin (C) fıkrasında yazılı olduğu veçhile ayrıca tayin edilmiş olduğundan burada Devletin üzerine alacağı kontratlar yalnız işari bir mahiyette gösterilmiştir.

Mubayaa mukavelenamesinin II numaralı melfufu

Mezkûr mukavelenin 6 nci maddesinin (C) fıkrasının tatbiki

Devlet ile Şirket arasında hesapların umumî tesviyesi

Şirket hesapları aşağıda yazılı sernamelerde gösterilen maddelere tekabül etmek üzere ayrı kısımlar olarak tanzim edib cümlesinin yekûnunu yapacaktır.

- A. - Mubayaadan dolayı tesviyesi Tarafeynin her birine terettüb eden mebalîğ
- B. - Antrepodaki emtiadan alınacak resimlerden dolayı Şirkete tesviyesi lâzımgelen mebalîğ,
- C. - Muamelâtı imtiyaziyyeye aid olup Şirkete tesviyesi iktıza eyleyen mütedahil resimler.
- D. - İemal.

A. — Mubayaadan dolayı tesviyesi Tarafeynin her birine terettüb eden mebalîğ ve muvazene

Bu hesap aşağıda gösterilen şartlar dairesinde tanzim edilecektir:

Şirkete 1 kânunusani 1935 den sonraki zamana aid olarak peşinen istifa edilmiş olan kiralar işletme muamelâtını kolaylaştırmak için iş sahipleri tarafından Şirkete yapılmış olup Şirketin zimmetinde bulunan ve mubayaadan sonra iadesi Hükûmete terettüb eden depozitolar, Şirketin borcuna yazılacaktır.

Şirketin isticar etmiş olduğu gayrimenkuller için mubayaadan sonraki zamana aid olarak peşinen tesviye etmiş olduğu kira bedelleri, Şirketin aynı zamana aid olarak peşinen tediye etmiş olduğu sigorta ücretleri, vergiler ve resimler, rıhtımların ve antrepoların işletme muamelâtı hesabına olarak Şirkete İstanbul elektrik ve telefon şirketlerine tevdi edilmiş olan teminat akçeleri, Şirketin alacağına yazılacaktır.

Bu suretle tanzim edilen (A) hesabının muvazenesi mezkûr hesabın arzedeceği bakıyenin tesviyesi Tarafeynin hangisine terettüb edeceğini gösterecektir.

B - Antrepodaki emtiadan alınacak resimlerden dolayı Şirkete tesviyesi lâzımgelen mebalîğ

1931 tarihinden evvel antrepoya konmuş emtiadan dolayı Âkit Tarafların birbirinden hiç bir mütalebesi olmadığı cihetle, Devlet Şirkete ancak şirketin antrepolarına, işbu tarihten sonra konmuş olup mubayaa mukavelenamesinin ikinci maddesinde muayyen şerait dairesinde şirkete 1 kânunusani 1935 tarihinde Devlet memurlarına teslim edilecek emtiaya aid rûsumu tesviye ederek işbu rûsumu mebhûs emtianın gümrükten ihraç sırasında istifa eyleyecektir.

31 kânunuevvel 1934 tarihine kadar tanzim edilecek olan bu resimlerin hesabı, Şirketin tarifelerine ve meri usule tevfikân istifası icab eden 4 resim, yani: ihraç resmi, ardiye resmi, rıhtımda tahliye resmi ve antrepo hammaliyesi resmi nazarı itibare alınarak tanzim edilecektir.

Rıhtımda tahliye ve antrepo hammaliyesi resmi olarak tesviyesi lâzımgelen mebalîğın hesabı için aşağıdaki hususat nazarı itibare alınacaktır:

İstanbul cihetinde emtiayı rıhtıma ihraç için verilecek hammaliye ücretleri müteahhidlere, ancak mal antrepodan çıkarken tediye edildiğinden, Devletin emtia gümrükten çıkarken istifa edeceği resimler ile o zaman müteahhidlere tesviyesile mükellef olacağı ücret arasında beher ton emtia için tahassül edecek fark, Devletin boreuna yazılacaktır.

İstanbul cihetindeki antrepolara aid hammaliye işlerine tekabül eden hammaliye ücretleri de ancak emtia gümrükten çıkarken tediye edilmektedir. Hammalların emtiayı antrepoya koymak ve antrepolardan çıkarmak için yaptıkları işlere mukabil verilen bu ücretlerin yarısı, emtianın antrepolara ithali, ve diğer yarısı da, emtianın antrepolardan ihraç işlerine aiddir. Binaenaleyh, Hükûmete zimmet yazılacak mebalîğ cetveli tanzim edilirken elyevm antrepoda bulunan emtia için ancak Hükûmetin istifa edeceği antrepo hammaliyesi resminin yarısı ile her muamele için tesviye edeceği hammaliye ücretinin yarısı, yani emtianın antrepoya ithali masarifine tekabül eden

miktarı arasındaki fark, nazarı itibare alınacaktır. Hammaliye resminin - Emtiayı antrepodan çıkarmak için Devletçe müteahhidlere tetiye edilecek olan hammaliye masarifinin nisfına tekabül ettiği cihetle - Devlete aid kalması icab eden ikinci nisfı kale alınmayacaktır.

Galata cihetine gelince, Şirket malların antrepoya girmesinde; hammallara, rıhtımda tahliye ve antrepolara ithal için borçlu olduğu yevmiyeler üzerinden bir akont tetiye etmiş bulunduğu cihetle, malların tahliyesine tekabül eden rıhtım hammaliyesinin tamamı, ve, malların antrepoya girme masarifine tekabül eden antrepo hammaliyesinin nisfı, Devletin Şirkete borcu olacaktır. Devlet te, tamamını istifa edeceği işbu resimlerden antrepo hammaliyesi resminin yarısı ile, malların antrepodan ihraçı için hammallara tesviyesi kendisine terettüb eden ücret arasındaki farktan müstefid olacaktır.

İşbu (B) faslı için Şirket tarafından ibraz edilen umumî hesap, mebhüs 4 resmin her birinden dolayı tesviyesi lâzımgelen mebalığın yekûnu ile bu yekûnların mecmuunu gösterecektir. Bu erkamı teyid için Şirket dokümlerinin mevzuunu teşkil eden bütün kolilerin mufassal cetvelini ve bunlara aid resimlerin hesabını memurini resmiyeye tevdi edecektir. Diğer taraftan muhasebe defterleri antrepolara aid vesaik mübayaa mukavelenamesinin 4 ncü maddesi mucibince Şirket tarafından Hükûmete tevdi edileceği cihetle, mebhüs erkamın tetkik ve tevsiği için icab eden bütün vesikalar Hükûmetin yedinde bulunacaktır.

C - Muamelâtı imtiyaziyyeye aid olup Şirkete tesviyesi iktiza eden mütedahil resimler

Burada mevzu bahis olan şey, vaktile ödenmemiş olduğu için elyevm Şirketin matlubu olan ve başlıca kısmı rıhtımdan istifade etmemiş olan emtiaya aid bulunan tahmil ve ihraç resimleridir.

Âkit taraflar bu rüsumun yekûnunu teşkil eden mebalığe mukabil, Şirkete Devletçe maktuan 57 000 türk lirası tesviye edilmesi ve bu 57 000 türk lirasının yapılacak hesaba derecölunması hususunda sulhan itilâf etmiş olduklarından, on senelik müruru zaman müddetini doldurmamış olan zamana aid olup Şirkete ödenmemiş bulunan mebalığı mübeyyin mufassal cetvel nazarı itibare alınmayacaktır.

31 kânunuevvel 1934 tarihinde bitecek müddete aid olarak şirkete tesviye edilmesi lâzımgelib Hükûmetçe tahsil edilecek olan mütedahil rüsumu, Hükûmet dilerse umuru hayriyeye teberrü edecek ve mezkûr tarihten sonra rıhtım resimleri eski usule tevfikân ve Hükûmet hesabına cibayet edilecektir.

D - İcmal

Yukarıdaki hesaplar yekûnunun icmali, mübayaa mukavelenamesinin altıncı maddesinin (C) fıkrasında gösterildiği veçhile Devlete Şirkete 1 mart 1935 tarihinde tetiye edilecek olan mebalığı irae edecek ve Şirkete aynı mukavelenin 7 ncı maddesi mucibince verilmiş olan avans bu meblâğdan tenzil edilecektir.

Mubayaa mukavelenamesinin 3 numaralı melfufu

(Altıncı maddenin d fıkrasına müracaat

Mubayaa yıl taksitlerini temsil edecek 80 bononun nümunesi

Emre muharrer sened
Türkiye Cümhuriyeti
Maliye vekâleti

1 250 000 Fransız frangı

İşbu emre muharrer senede mukabil bir mayıs bin dokuz yüz otuz beş tarihinde Pariste Osmanlı bankasına tesviye halinde bulunan İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo Şirketi emrine bir milyon iki yüz elli bin fransız frangı tediye edeceğiz.

İşbu emre muharrer sened Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo Şirketi arasında kânunuevvel 1934 tarihli mubayaa mukavelenamesi ve bu mukavelenameyi tasdik eyleyen kânunu evvel 1934 tarih ve numaralı kanun mucibince tanzim ve ita edilmiştir. İşbu bono, mübayaa mukavelesinin tesbit etmiş olduğu şartlara tâbidir.

Ankara :

Maliye vekili

Nakit işleri müdürlüğü

Yukarıdaki bir milyon iki yüz elli bin fransız frangın tediyesini borelu ile beraber müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borelu sıfatile tekeffül eyleyiz

Türkiye Ziraat bankası
Ankara
İki İmza

*İstanbul rıhtım dok ve
antrepo Türk şirketi*

Mubayaa mukavelesinin 4 numaralı melfufu

31.580.138,75 franklık sermaye vadelerin tediyesinde sonra daha tesviyesi iktiza eden yıl taksitlerinin toptan mubayaa bedeli

| Vadelerin tarihi | 6 aylığın tediyesinden sonra tesviyesi muktazi sermaye Fransız franđı |
|----------------------|---|
| 1 ikinci teşrin 1943 | 29.932.259,85 |
| 1 mayıs 1944 | 29.804.719,60 |
| 1 ikinci teşrin 1944 | 29.672.396,60 |
| 1 mayıs 1945 | 29.535.111,45 |
| 1 ikinci teşrin 1945 | 29.392.678,15 |
| 1 mayıs 1946 | 29.244.903,60 |
| 1 ikinci teşrin 1946 | 29.091.587,50 |
| 1 mayıs 1947 | 28.932.522,05 |
| 1 ikinci teşrin 1946 | 28.767.491,65 |
| 1 mayıs 1948 | 28.596.272,60 |
| 1 ikinci teşrin 1948 | 28.418.632,80 |
| 1 mayıs 1949 | 28.234.331,55 |
| 1 ikinci teşrin 1949 | 28.043.119,00 |
| 1 mayıs 1950 | 27.844.735,95 |
| 1 ikinci teşrin 1950 | 27.638.913,55 |
| 1 mayıs 1951 | 27.425.372,80 |
| 1 ikinci teşrin 1951 | 27.203.824,30 |
| 1 mayıs 1952 | 26.973.967,70 |
| 1 ikinci teşrin 1952 | 26.735.491,50 |
| 1 mayıs 1953 | 26.488.072,45 |
| 1 ikinci teşrin 1953 | 26.231.375,15 |
| 1 mayıs 1954 | 25.965.051,70 |
| 1 ikinci teşrin 1954 | 25.688.741,15 |
| 1 mayıs 1955 | 25.402.068,95 |
| 1 ikinci teşrin 1955 | 25.104.646,55 |
| 1 mayıs 1956 | 24.796.070,80 |
| 1 ikinci teşrin 1956 | 24.475.923,45 |
| 1 mayıs 1957 | 24.143.770,60 |
| 1 ikinci teşrin 1957 | 23.799.162. |
| 1 mayıs 1958 | 23.441.630,60 |
| 1 ikinci teşrin 1958 | 23.070.691,75 |
| 1 mayıs 1959 | 22.685.842,70 |
| 1 ikinci teşrin 1959 | 22.286.561,50 |
| 1 mayıs 1960 | 21.872.307,85 |
| 1 ikinci teşrin 1960 | 21.442.519,40 |
| 1 mayıs 1961 | 20.996.613,90 |
| 1 ikinci teşrin 1961 | 20.533.986,90 |
| 1 mayıs 1962 | 20.054.011,40 |
| 1 ikinci teşrin 1962 | 19.556.036,85 |

6 aylığın tediyesinden sonra
tediyesi muktazi sermaye

| Vadelerin tarihi | | Fransız frangı |
|------------------|------|----------------|
| 1 mayıs | 1963 | 19.039.388,25 |
| 1 ikinci teşrin | 1963 | 18.503.365,30 |
| 1 mayıs | 1964 | 17.947.241,50 |
| 1 ikinci teşrin | 1964 | 17.370.263,05 |
| 1 mayıs | 1965 | 16.771.647,90 |
| 1 ikinci teşrin. | 1965 | 16.150.584,70 |
| 1 mayıs | 1966 | 15.506.231,65 |
| 1 ikinci teşrin | 1966 | 14.837.715,35 |
| 1 mayıs | 1967 | 14.144.129,70 |
| 1 ikinci teşrin | 1967 | 13.424.534,55 |
| 1 mayıs | 1968 | 12.677.954,60 |
| 1 ikinci teşrin | 1968 | 11.903.377,90 |
| 1 mayıs | 1969 | 11.099.754,55 |
| 1 ikinci teşrin | 1969 | 10.265.995,35 |
| 1 mayıs | 1970 | 9.400.970,20 |
| 1 ikinci teşrin | 1970 | 8.503.506,60 |
| 1 mayıs | 1971 | 7.572.388,10 |
| 1 ikinci teşrin | 1971 | 6.606.352,65 |
| 1 mayıs | 1972 | 5.604.090,90 |
| 1 ikinci teşrin | 1972 | 4.564.244,30 |
| 1 mayıs | 1973 | 3.486.403,45 |
| 1 ikinci teşrin | 1973 | 2.366.106,10 |
| 1 mayıs | 1974 | 1.204.835,10 |
| 1 ikinci teşrin | 1974 | — |